

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Az érdem jutalma.

Körültekintés.

A peronospora elleni permetezésről.

Vegyesek.

A jövő héten tartandó országos vásárok. — Az E. M. K. E. nagy-közgyűlése Tordán. — Jutalom díjak adományozása. — A nmlts. földmívelésügyi minster. — Az állatdíjzabás reformja. — A párisi juhpiacra Magyarországi juhok. — A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskolából — A mezőgazdasági csoportok épületei. — Gyümölcsborkészítés Beszterce-Naszódmegyében. — Az állategészségügy állapota.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Az érdem jutalma.

Kiskéri Vörös Sándor a (most már) kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója megérdemelt kitüntetésben részesült. A király a gazdasági szakoktatás- és a mezőgazdaság terén szerzett érdemeinek elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta a kitűnő tanférfiúnak és igazgatónak.

Méltó büszkeséggel tölt el minket a K. Vörös Sándort ért eme kitüntetés, mert bár az érdem a kitüntetett jeles férfiné, de fényével elárasztja azt az ügyet, a melynek ő az élén áll s a mely hazarészünkben mindnyájunkké. Jól esik a lelkünknek, hogy mint annak nagy sikereket elért vezetője, csaknem egy negyed századra nyuló lankadatlan munkásságával a legelső helyre emelte a gondjaira bízott szakintézetet. Ép ugy elismerést vivott ki magának a gazd. szakirodalom terén, a hol ragyogó tollal igen gyakran találkozunk és szakművei s közleményeivel az olvasó közönséget meghódította.

Ámde K. Vörös Sándor nemcsak a vezetésére bízott szakintézet élén és a szakirodalom terén ragyogtatta lényes tehetségét, hanem jó egy pár évtized óta ott látjuk őt mindenütt a közügyek terén is munkálkodni és, tán azt mondhatnók, hogy ritkaság számban megy az általa betöltött szerep. Soha nem kíván föltűnni és

soha fölöslegesen nem beszél és mégis mindegyütt a legelső között látjuk, a hol munkálkodni kell, a rábizott és elvállalt munkát elvégzi emberül s ha beszél mindenkinek lekötő figyelmét, szavai a tudás erejével hatnak, meggyőző és tájékoztató észrevételül.

Bárkivel és bármi közügyben álljon szemben, előkelő finom modorával mindenkit lekötő teleg.

Ha a fölttes kormányának a gazd. szakoktatás vagy a gyakorlati gazdálkodás érdekében valamely tájékoztatásra van szüksége, e végből legtöbbször K. Vörös Sándor van megkérdezve, ha az erdélyi gazdasági egylet kebelében fontos mezőgazdasági ügyek kerülnek megvitatás és véleményezés alá, K. Vörös Sándor ritkán maradhat ki a bizottságból; a vármegyénél, a városnál, sőt mondhatjuk egész hazarészünkben a K. Vörös Sándor szakértelme közkinccs és csak az nem élt még eddig vele, a ki nem akart, vagy nem volt rá s'üksége.

Jöjjön bárhonnán hozzá szakba vágó megkeresés, az elől soha ki nem tér, hanem azt érdemleges elintézésben részesíti. Szóval — elmondhatjuk — K. Vörös Sándor egy *szaktudós gavallér*.

A közigazgatásügy terén is maradandó becsü sikerrel dicsekedhetnék, ha tudna vele dicsekedni.

Egy évtizede legalább is a mióta, egyebek mellett, munkál abban, hogy a Kolozsvárral már egybeolvadt oláh lakosságu, rakoncátlan s a csirke fogóknak buvó helyül szolgáló község, Kolozsmonostor, a vármegyei közigazgatásból kivéssék és Kolozsvárhoz csatoltassék.

Ezt eddig maga az oláh lakosság meghírsította, most azonban épen az oláh mozgalmak miatt egy csapásra nyert megoldást. A belügyminister pár nappal ezelőtt elrendelte, hogy Monostor haladéktalanul Kolozsvárhoz csatoltassék és így K. Vörös Sándornak ez iránti 10 éves törekvése ép akkor vált ténnyé, a mikor őt eredményes munkálkodásáért, a legmagasabb királyi kegy megérdemelt kitüntetésben részesítette.

Szolgáljon az érdem ezen legmagasabb elismerése buzdításul a kitüntetettnek további lankadatlan munkásságra. a kinek szívünk igaz melegével kívánjuk, hogy gazdasági szakoktatásunk és mezőgazdaságunk előbbvitelére s hazánk dicséretére, adjon a mindenható neki munkabíró hosszú életet!

Körültekintés.

Termés kilátásaink. — A millenáris kiállítást rendező nagybizottság ülése. — „Hungaria“ orsz. magyar vajkivitel társaság.

Az ország bármely vidékén lakó gazdával beszélünk, vagy bárhonnán kapunk tudósítást, örömmel értesülünk, hogy termés kilátásaink ez ideig mindenféle terményre nagyon kedvezően ígérkeznek. Április végén és május elején beállott meleg esők áldását mindenfelé érezzük. A mult hetekben imitt-amott volt ugyan dér és kisebb fagyok, de ezek nagyon keveset ártottak a kényesebb növényeknek. Ezek az általános örömet nem zavarják. Ily kedvező termés-kilátás van egész Európa serte; épen ily bőtermésre van kilátás Amerikában is. Érezni is lehet már hatását a gabona áron. A buza ára a tavasz kezdete óta 40—45 krral olcsóbb lett. Buza termelő gazdáink nagy árat nem remélhetnek — ha kilátásaink a termés eredményre rosszabbra nem fordulnak — sőt jóval olcsóbbak lesznek a mostani alacsony áránál is. Bár a mennyiség kárpotolná őket, némi részben.

Azon gazdáknak több örömük lehet és kedvezőbb kilátásaik, kik szakítottak a csupán gabona termeléssel. Örömmel látjuk hazarészünkben fejlődni a heremag termelést. Hozzávetve, az idén legalább nyolczszor annyi terület lett bevetve, mint a megelőző évben. Mindenütt szépen kelt. A régi herések szépen teleltek és fejlődnek. Természetesen most jósolgatni a magtermésre lehetetlen. De ha jól fog beütni, szép jövedelmet fog adni az erdélyi termelőknek.

Ezer éves fenállásunkat előre láthatólag méltóan fogjuk megünnepelni. Az ünnepélyek központja a kiállítás előkészületeiből és az általános érdekből ítélve fényesnek ígérkezik. Mivel főleg mezőgazdasági állam vagyunk, a kiállítás legkimagaslóbb

Legmagasabb csiraképeségű fajazonos répamagvak u. m.:
Eredeti sárga oberndorfi
Eredeti vörös Mammuth
Eredeti sárga olajbogyóalakú

Mauthner Ödön

magkereskedésében Budapesten

részének a mezőgazdasági osztálynak kell lennie. Hogy ez azzá lehessen, a gazdaközönség érdeklődésétől és buzgalmától függ első sorban. Örömmel kell üdvözlőnk az ország gazdasági egyesületeinek küldötteiből alakult nagybizottságot, mely az ügyet oly lelkesen karolta fel és áldozatkészséggel tette magáévá az ügyet.

E nagybizottság május 9-én tartotta ülését Budapesten, melynek lefolyása a következő volt:

Az egyesületek küldötteiből álló rendező nagybizottság, melynek feladata a gazdasági egyesületek millenárius kiállítását és az akkor tartandó országos gazda-kongresszust előkészíteni, f. hó 9 én délután tartotta meg a Köztelken alakuló ülését gróf Dessewffy Aurél elnöklété alatt. Az országból harminckilenc gazdasági egyesület volt képviselve az ülésen, s mert valószínű, hogy ez a szám felfolypodik még ötvenre, a mozgalom sikere tekintetében nem lehet kételkedni. Első tárgya a megalakulás volt. Elnöknek egyhangulag gróf Dessewffy Aurél, alelnök Perczel Dezső és báró Jósika Gábor, előadónak Forster Géza választott meg, de mert ez utóbbi most beteg, az előadói tiszt teljesítésére az elnök Rubinek Gyulát kérte fel.

Az előadó röviden megokolta a javaslatot, a melyet a nagybizottság a tárgyalás alapjául elfogad és azután részleteiben is helybenhagy. E javaslat szerint az egyesületek kollektív kiállítást rendeznek a mezőgazdasági csarnok valamely kiváló helyén. Egyik díszét fogná e helynek képezni az ország mezőgazdasági növényei faunájának feltüntetése, míg a legtanulságosabb talán az egyesületek monografiája lesz, mely terjedelmes mű az összes gazdasági irányú szakkörök történelmi fejlődését, valamint kulturális hatását ismeretné. Ezenkívül a gazdasági egyesületek a millenium alkalmából, ősszel, országos gazda-kongresszust rendeznek, összekötve gazdasági kirándulásokkal. Az utóbbiakra a külföld társaságait is meghívják. Az elfogadott előadói javaslat értelmében, a kétirányú működés kifejtésére, a nagybizottság saját kebeléből két végrehajtó bizottságot választ: egyet a kiállítás, másikat a kongresszus ügyeinek intézésére.

A kiállítási végrehajtó bizottságba beválasztottak: H. Gotthard Sándor, Meskó Pál, Ottocska Géza, Berzeviczy Egyed, Baros Károly, Libits Adolf, Koppéld Géza, Renner Gusztáv, Reusz Henrik, dr. Hagara Viktor, Szalay János, Sz. Szakáts Péter, Lossonczy Mihály, gróf Festetich Andor, gróf Andrassy Sándor, Tahy István, Halász Gyula, Serfőző Géza, Beniczky Gábor, báró Jósika Gábor, Sziebenliszt Géza, Fáy Árpád, Ilyés Lajos, Szilassy Zoltán: a kongresszust rendező végrehajtó bizottságba pedig: Rakovszky István, Szegedy György, Perczel Dezső, Kodolányi Antal, Molnár István, dr. Bernáth István, Óváry Ferencz, dr. Hutyra Eerencz, Bokor Pál, Galgóczy Károly, Rubinek Gyula, báró Bornemisza Tivadar, Harkányi Károly, báró Jeszenszky Béla, Gaál Gyula, Dókus Ernő, Balás Árpád, Földváry Mihály, dr. Szentkirályi Akos, Latinovics Pál, Ottocska Béla, Kovács-Sebestyén Endre, gróf Károlyi Sándor és Hajós József. A nagybizottság ülésének utolsó pontja volt, a megajánlandó költség az általános rendezés költségeihez. A jelenvolt egyesületek 13,000 forintot ajánlottak meg a közös költségek fedezésére, mihez hozzászámítva a többi egyesület által megajánlandó összegeket, a rendelkezésre álló pénz megfogja közelíteni a 20,000 frtot, a mi már a kiállítás és kongresszus sikerének biztosításához elég. A rendező nagybizottság ülésének lezajlásával a két kiküldött végrehajtó bizottság is megalakult s a kongresszust végrehajtó bizottság elnökül: Rakovszky Istvánt, alelnökül: Perczel Dezsőt, előadól: Rubinek Gyulát választotta meg; míg a kiállítást végrehajtó bizottság elnöke: gróf Festetich Andor, alelnöke: Beniczky Gábor, előadója: Szilassy Zoltán lett.

Egy új tejjgazdasági vállalatról kell számot adnunk. Megalakulását megelőzőleg lapunk figyelemmel kísérte már minden mozzanatát, a „Hungária“ vajkivitel társulatnak. Most örömmel jelenthetjük megalakulását. Élére közeletünk oly emberei állottak, kik maguk elég garancia arra, hogy ezen új vállalat törekvését siker fogja koronázni.

A „Hungária“ vállalat igazgatóságába beválasztottak: báró Jósika Gábor (elnök), Herzog Péter (alelnök), Orosdy Leon (Párisból), Bak Herman (Konstantinápolyból), dr. Schmidt József (ministeri tanácsos), Fuchs Gyula (vayvai földbirtokos), Kunkel Imre (vezérigazgató). A felügyelő bizottságba pedig: Pirkner János (ministeri titkár), Kleiszner Rezső (reálisk. tanár és ifj. Földiak Vilmos (a Herzog cég diszponense).

Meg kell jegyeznünk, hogy Orosdy és Bak magyarok és apáik részt vettek a szabadságharcban s Kossuthal menekültek a külföldre, hol sikerült nekik világra szóló kereskedelmi házakat alapítani (Orosdy Párisban, Bak pedig Konstantinápolyban, fiókjaik vannak Smyrna, Cairo, Alexandria, Rio de Janeiro, Santos és Sct. Paulban). Ezen összeköttetés tehát a vállalatnak előnyére szolgál, mert így lehetővé válik a vaj exportálását biztosítani.

A vállalat egyelőre egy millió koronával indul meg, mely később, ha a szükség úgy mutatja, felemelhető. A társaság működését azonban csak szeptemberben fogja megkezdeni, miről a közönség eleve fog értesítést nyerni — felhívások és hirdetések útján; erre a haladékra szükség van, mert előzőleg gondoskodni kell, hogy a gazdák alkalmas tejfölöző gépekkel stb. legyenek ellátva. Kezdetben a társaság a most divó primitív mód szerint, savanyu tejfölből készült vaját is át fog venni azon az áron, a mennyiért az a pesti piacon értékesíthető, de később csak az édes tejből centrifugálás útján nyert vajra fog reflektálni, melyért a termelési hely vasuti állomásán egy forintot fog fizetni télen-nyáron, a mely árral meglehetősen ki lehet jönni.

A peronospora elleni permetezésről.

A peronosporát, ezen nem régi ellenségét szőlőinknek, gazdaközönségünk — sajnos — nagyon jól kezdi ismerni. Azt is jól tudja, hogy permetezéssel kell ellene védekezni. A hol egyszer fellépett, nem lehet mellőzni a védekezést, a permetezést, bármi ként is drágítja a mivelségi költségeket, mert különben tönkre teszi szőlő növényeink levélzetét. Ez által nem csak azon évi termést, hanem fejletlenül maradván a kiválasztott magfák, még a következő évi termést is megsemmisíti. És két-három év alatt a szőlőinket teljesen tönkre teheti. Mivel levél nélkül a szőlő épen úgy nem élhet, mint az állat gyomor nélkül. Gazdaközönségünk ismeri is ezt a bajt, védekezik is ellene. Nem szándékunk sem a bajt mibenlétéről, sem a permetezés szükséges voltáról szólni ez uttal. Csak a permetezés idejéről, a permetezésre használandó folyadékokról és a permetezőkről kívánunk pár szóval megemlékezni.

Tartsuk meg tehát a sorrendet és előbb állapítsuk meg, hogy mikor permetezzünk és hány-szor. A peronospora gombabetegség tudvalevőleg júniusban szokott jelentkezni körülbelül a szőlő virágzásának idejében. A permetezésnek legfőbb célja pedig, hogy elejét vegye fellépésének. Tehát először még május hó végén permetezzünk, a szőlő virágzása előtt. Későbbre halasztani már azért sem szabad, hogy a szőlő virágzása idejében minden munkát kerülnünk kell, mely a termékenyülést csökkenthetné. A második permetezést a virágzás után végezzük. Még egy harmadik permetezés is ajánlatos, melyet legjobb időkor azon időben végezzünk, mikor a csonkázás és lágy szemre való kapálás munkái folynak.

A védekezésre nyugodt lélekkel csak két szert ajánlhatunk. Az „azurint“ (rézgálicz és amoniak) és a „bordeuxi keveréket“.

Az előbbi elkészítése kevés pepecsléssel jár. A kész „azurint“ feloldjuk vízben. Még pedig 1 hektoliter vízben 1 csomagot (252 gramost). Csak-hogy az „azurint“-nal az a baj, hogy sok visszaélés történik vele. A kereskedelemben sok meg nem bízható fordul elő.

Ezért sokkal inkább ajánljuk a „bordeuxi“ keveréket, melyet minden gazda maga elkészíthet magának kevés fáradsággal. A „bordeuxi“ keverék rézgálicz és oltatlanmész keveréke. Még pedig 100 liter vízhez veszünk 2—3 kl. rézgáliczot és ugyanannyi meszet. Illetve az első permetezéshez gyöngébb 2%-os folyadék elégséges. Ha tudniillik

ezen első permetezés a maga idejében a baj fellépte előtt történik. De ha már a peronospora fellépett, erősebb, 3—4%-os folyadékra van szükségünk. Ekkor 3—4 kilogramm rézgáliczot veszünk 100 liter vízre. Mindig ugyanannyi oltatlan meszet is veszünk hozzá. És ezt azért, hogy a mész közömbösítse a rézgálicz oldat maró hatását, mely a fiatal levelek és hajtásoknak különben ártana.

Az elkészítése legegyszerűbben a következőleg történik: Például 2%-os oldatot akarunk készíteni, azaz 100 literhez 2 kilogramm rézgáliczot adunk. A rézgáliczot előbb meleg vízben fel kell oldanunk. 1 kl. feloldódik 3 liter meleg vízben. Tehát megmelegítünk 6 liter vizet. Ebben feloldjuk a 2 kl. rézgáliczot. De mivel a rézgáliczban lehetnek oldhatatlan anyagok, melyek, ha a folyadékba jutnak, a permetezőt bedughatnak, legcélszerűbb a rézgáliczot megtörve egy zacskoba vagy rongyba kötni és úgy tenni a meleg vízbe feloldás végett. Ugyancsak egy másik edényben 4 liter vízben feloldunk 2 kl. oltatlan meszet. Azután megsűrítjük, hogy a permetezőt ne dugja. Ha ezzel készen vagyunk és a rézgálicz is teljesen feloldott, kimérünk 90 liter vizet (a 100-ból 6 litert a rézgáliczhoz, 4 litert a mészhez használtunk fel) ebbe beleöntjük a rézgálicz oldatot, azután folytonos keverés közben hozzá töltjük a meszetejet. Itt megjegyezzük, hogy 2 kl. rézgálicz oldatot, körül-belül a 2 kl. meszetej közömbösíti. De leghelyesebben jár el ki vörös lakmus papírt vásárol és addig tölt meszetejet a rézgálicz oldathoz, míg a vörös lakmuspapír színe többé már nem változik meg.

A permetezés végrehajtásáról nincs mit sokat mondanunk. Annyit azonban megjegyezzünk, hogy se a munkát ne sietessük, sem a folyadékban ne akarjunk takarékoskodni, hanem a tőkét minden oldalról bőven fecskendezzük meg.

A permetezőkre nézve is csak egy pár szavunk van. Sokféle permetező van már a kereskedésben, drágább is, olcsóbb is. De véleményünk szerint csak egy igazán megfelelő ajánlhatunk, a Mayfarth Ph. és társa bécsi cég által készített „Syphonia“ növénypermetezőt. Ennél nem kell szivattyuzni, tehát a munkást nem fárasztja, a munka gyorsabb, a permetezőt a szivattyuzás által nem rázza, tehát a permetezés egyenletesebb, anyagot nem fecskere hiában. A legdrágább permetező, de a munka és anyag megtakarítás által behozza a több költséget.

Vegyes közlemények.

— A jövő héten tartandó országos vásárok. máj. 19. Ispánmező, Kibéd, Morpod, Márton-telek — 20. Alsó-Zsuk, Batos, Bethlen, Ispán-Mező, Marpod — 21. Bethlen, Etéd, Marpod — 22. Czege, Kaál — 23. Kaál — 24. Kaál, Kendi Lona, Uzon — 25. Kaál, N. Sink, Naszód, Sz.-Udvarhely, Uzon.

— Az E. M. K. E. nagy-közgyűlése Tordán. Torda városa és segítő társa az E. M. K. E. tordararanyosvármegyei választmánya Hazánk legnagyobb kulturegyületét falai közé hívta meg. Együttal áldozni kíván ez alkalommal az eszményiség nagy apostolának, a magyar regényirodalom megalapítójának, halhatlan szülöttjének br. Jósika Miklósnak. E kettős ünnepély az E. M. K. E. nagy-közgyűlése és a Jósika-emléktábla leleplezése 1894. június 3-án fog megtartatni. Kapcsolatban ezen kettős ünnepélyel az erdélyrészi Kárpát-Egyesület és a rendező bizottság vezetése mellett június 4—7-ig terjedő társas kirándulás rendeztetik. Az összes — a közgyűlés, az ünnepségek és részvétel iránti levelezések, megkeresések Velits Ödön polgármester és a 100-as bizottság elnöke nevére Tordára czimezendők.

— Jutalom díjak adományozása. Gróf Bánffy György ur bonczhidai nagybirtokos és az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztályának elnöke, a folyó év őszén

Kolozsvárt tartandó tenyész állat kiállításán kiadandó 100 frank arany jutalom díjat tűzött ki két részben és pedig: 60 frankot a bonczhidai gazdák legjobb borjas tehenének díjazására, 40 frankot a hazai juhok egy jutalomdíjára. Hasonlóképpen ifj. Lészay Ferencz ur m. gorbói földbirtokos és az erdélyi gazdasági egyesület alapító tagja, ugyanezen kiállításán kiadandó 60 frank arany jutalom díjat tűzött ki egy Kolozsmegyében született és nevelt, bármily koru, magyar fajta bikának jutalmazására. Teljes elismeréssel vagyunk a két adományozó nemes cselekedete iránt, a kik ezen tettükkel bizonyosságát adták annak, hogy mezőgazdaságunk s ebben állattenyésztésünk ügyei iránt nemcsak melegen érezni és lelkesedni tudnak, hanem ezt áldozatkész támogatásukban is részletetik. Vajha minél többen követnék e nemes példákat nagybirtokosaink közül és azok, a kik ezt könnyen tehetik versenyre kelnének a jutalomdíjak adományozásában.

— A nmlts. földmívelésügyi miniszter a gazdasági gyümölcsnek aszalványra, borra és szeszre való feldolgozását és értékesítését a f. évben is előmozdítani óhajtván, ez évben is ki fog osztani részint ingyenes, részint kedvezményes áron aszaló kemenczét, továbbá normandiai almabor készítő malmokat, sajtókat és kísérletre néhány Kriznics-féle szeszűző kazánt. Magánosok a Carenille-féle aszaló kemenczét teljes felszereléssel 291 frt 50 kron, a normandiai gyümölcsalmát (a vám és szállítási költségek elengedése mellett) 70 frton, a Kriznics-féle pálinka kazánt 260 frton szerezhetik meg. Községek és egyesületeknek hajlandó Carenille-féle aszaló kemenczét ingyen is adományozni, továbbá a gyümölcs malmát és sajtót használatra is kikölesönözni, ha indokolt kérelmükkel még június hó közepéig hozzá fordulnak. Az aszalók, malmok felállítására és azok kezelésének gyakorlati bemutatására hajlandó szakközvegeit a közönségnek, minden külön díjazás nélkül rendelkezésére bocsátani.

— Az állatdíjszabás reformja. Mint híre jár, a kereskedelmi minisztériumban előkészületek történtek a Magyar Államvasutakon jelenleg érvényben levő állatszallító díjszabások egész rendszerének megváltoztatására. A jelenlegi díjszabások oly annyira komplikáltak, hogy a kezelést, rendkívüli mértékben megnehezítik s így a gyors elintéztést akadályozzák. Ezért a reform főleg a díjszabás egyszerűsítését fogja keresztül vinni, hogy így a kellő gyors áttekintés lehető legyen. Ezzel egyidejűleg némi könnyítések is életbe fognak lépni, ezek között az is, hogy bizonyos esetekben az állatok kísérői díjmentesen utazhatnak.

— A párisi juhpiacra Magyarországból és Ausztriából április hónapban 34,723 darab juhot hajtottak fel. Ily nagyarányú juhfelhajtás a magyar piacról Párisba rég nem volt.

— A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskolából a f. évi május hó 31-én tíz, a f. évi augusztus hó 31-én három végzett növendék lesz kibocsátva; kik közül négy, mint gazdasági segéd-tiszt, kettő mint fűtehenes, hat pedig mint tehenes, illetőleg mint tejmunkás (sajtos és vajas) szerény feltételek mellett szolgálatot keres. Bővebb felvilágosítást nyújt a szakiskola igazgatósága, Sárvár-Pta. Lánzcou (u. p. Felső Káld, Vas megyében.)

— A mezőgazdasági csoportok épületei. A kiállítás műszaki osztálya elkészítette a mezőgazdasági és erdészeti csoportok főbb épületeinek tervezeteit, s ezeket az építési bizottságnak tegnap mutatta be. A bizottság az erdészeti pavillonra nézve az Aigner Sándor műépítész által készített tervet, mint kiválóan sikerült ajánlja az illető csoportnak és a földmívelési miniszternek elfogadás végett. A nagy mezőgazdasági csarnok, a borászati és kóstolocsarnok, az időleges kiállítások gyümölcs, zöldség stb kiállítására) pavillonja, a kertészeti, halászati, tejgazdasági és vízépítészeti pavilonok, illetve csarnokok tervezeteit, melyeket a műszaki osztály nagy gondalal készített, az építési bizottság a maga részéről is elfogadta, s ezek alapján javasolja a további intézkedések megtételét.

— Gyümölcsborkészítés Besztercze-Naszódmegyében. Már lapunk utolsó számában rövi-

den említettük, miszerint az almaborkészítés tavaly mily kedvező auspiciumok közt vezetett be hazánk gyümölcsészeti iparába. Említők azt is, miszerint az egyik fontosabb cider vidékűl Besztercze-Naszódmegye jelentkezett. Csalmér közgazd. előadó jelentése alapján ezen közleményünket még azzal egészíthetjük ki, miszerint az ősszel e vármegye területén 6 cidermalom működött és pedig Altdorfon, Jaádon, Aszúbeszterczén, Zolnán, Petresen, Szász Ujfalun, K. Demeteren, Szász-Budakon, Malomárkon, Törpényen, Putakon és magában Besztercze városában. Az előállított cider mennyisége a 3000 hectolitert meghaladta s a bor hectoliterjét sikerült a minőség szerint 9 frt 50 kr — 12 frton értékesíteni.

— Az állategészségügy állapota. A F. É. szerint a ragadós állati betegségek állapota május hó 9-én a következő volt: I Magyarországon: a) Keleti marhavéstől Magyarország, Fiume és Horvát-Szlavonország egész területe mentes. b) Egyéb állati ragadós betegségek: lépfene 156 község, 197 udvar, veszettség 181 k. 227 u., takonykór és bőrféreg 131 k. 188 u., ragadós szájsz. és körömfájás 22 k. 64 u., ragadós tüdőlob 86 k. 159 u., juhhimlő 10 k. 30 u., tenyészbenaság 22 k. 59 u., rühkór 149 k. 682. u., sertés orbáncz 53 k. 168 u. — II. Ausztria: lépfene 1 k. 1 u., veszettség 8 k. 8 u., takonykór és bőrféreg 9 k. 13 u., szájsz. és körömfájás 3 k. 7 u., ragadós tüdőlob 1 k. 1 u., tenyészbenaság 16 k. 36 u., rühkór 21 k. 111 u., sertés orbáncz 2 község 5 udvar.

— Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya idén állatkiállítását augusztus 30-ától szeptember hó 2-áig tartja, mely előre láthatólag fényesen fog sikerülni. A programok pár nap alatt szét fognak küldetni.

— A pályamunkák, melyek lapunk szerkesztőségéhez beadattak bírálat alatt vannak és reméljük, hogy az eredményt rövid időn közölhetjük.

— Kertbirtokosok minden szükségletüket a mi kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely az ezen szükségletekre vonatkozó gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— Két pár világos brahma tenyész baromfi eladó. Hol? Megmondja a kiadó-hivatal.

— Tormay Béla „Elmélkedés a gazdasági egyensulról” című, lapunkban már ismertetett kitérő műve, lapunk szerkesztőségénél megszerezhető. Ara 50 kr 55 kr. beküldése mellett, bérmentve küldetik meg.

— Egy alig használt Clayton és Schutt-leworth-fele, hat lóerejű gőzkukoriczamoroszoló 5—600 Hl. napi munkaképességgel eladó kész pénzért, vagy egyenértékű tengeriért. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

— Kerestetik egy gazdasági irnok. Javaldalmazása 120 frt készpénz és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatal.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

New-Yorkban a készbuza 2¼ centtel, Párisban a liszt 85 centimmal olcsóbbodott; a buza devalvációjára rohamosan folytatódik a készletek nyomása alatt. Nálunk az árak nehezen tartották magukat, nagyobb tételek csakis 5 krajczárnyi árengedmény mellett akadtak vevőre.

Idegen buzában nem volt forgalom.

Rozs irányzata lanyha, csak 5—10 krral olcsóbban adható el. — Tengeri irányzata lanyha. — Zab irányzata lanyha.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtíg.
Buza	6.75	7.25
Rozs	5.40	5.55
Árpa	5.95	9.00
Zab	6.80	7.25
Tengeri	4.75	4.85
Repeze	—	—
Köles	3.90	4.30

Határidőüzlet.

A külföldi lanyhaság behatása folyján az irányzat gyenge, kedvtelen volt és az árak további csökkenést szenvedtek, a mennyiben buza őszre 6 krral, rozs őszre 8 krral olcsóbbodtak.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén nemzetközi értékek iránt csekély volt az érdeklődés és ezek árfolyamai csendes irányzat mellett végezetül valamivel olcsóbbodtak is. Annál élénkbb volt az üzlet a helyi értékek piaczaín, a hol kivételesen rimamurányi részvényekben kezdeményezett a spekuláció figyelemreméltó hausse-t, a mennyiben a részvények árfolyamát közel 243 frtíg szökkenettette föl. Ezenkívül egyes téglagyárak, valamint közúti vasúti részvények emelkedtek jelentékenyebben. A forgalom a helyi értékek piaczaín igen élénk volt.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Lóhere és luczerna. Ebbeli kész árak a lefolyt héten magkereskedőknél csak nagyon szorványosan kerestek, ellenben határidőre pár rakomány lóherét vidéki államásokon értve 52—54 frtínyi árák mallett kötöttek. Takarmányrépa. Panaszok hallatsvanak a mag rozsz kelése miatt. Ezek nagyobb részt a gyöngye csiraképeségű magnak tulajdonítandók, de hírlik azonkívül néhány megéből, hogy a rovarok pusztítása u. m., a földi bolha, hangya és ormányos bogár megviselte a répatéteket és az ilyen területeket pótlólagos bevetésre most meglehetősen mennyiségű répatag vásároltatott. Muharmagot nagyon kerestek, árfolyama szilárd és állandó.

Jegyzeteink 100 kilonkint Budapesten:

Vörös lóhere, nagyszemű	70—72 frt.
Luczerna, új termésű	55—65 frt.
Muharmag	8—8½ frt.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárokbau.)

A piaci czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm.	660	648	660	525	880	718	727
Elegy buza	"	600	565	585	400	580	653	548
Rozs	"	515	432	455	380	525	458	457
Árpa	"	—	520	—	—	—	613	—
Zab	"	700	560	638	300	800	674	666
Törökbuza	"	470	545	455	350	525	486	493
Széna	"	300	400	250	180	500	200	200
Alomszalma	"	200	110	140	90	300	140	110
Tűzifa	km	330	250	300	300	260	350	280
Marhahus	kg.	44	44	43	40	44	62	280
Május		12	10	10	10	10	4	10

A piaci czikkek	Mérték	Szász-Szeben	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Brassó
Tiszta buza	mm	600	781	635	640	750	770	732
Elegy buza	"	500	700	612	400	550	700	474
Rozs	"	450	555	450	380	500	400	486
Árpa	"	—	541	—	360	—	—	543
Zab	"	326	625	530	360	600	666	600
Törökbuza	"	350	625	460	420	550	475	466
Széna	"	200	250	480	—	250	200	200
Alomszalma	"	100	100	160	—	120	150	120
Tűzifa	km	250	190	240	300	280	280	300
Marhahus	kg.	44	36	48	40	44	44	48
Május		7	17	6	29	16	13	11

A piaci czikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	700	620	625	700	695	660	650
Elegy buza	"	600	520	530	560	536	480	475
Rozs	"	500	440	490	525	440	400	475
Árpa	"	480	500	590	550	—	—	—
Zab	"	520	570	550	600	520	600	550
Törökbuza	"	480	440	450	550	500	400	475
Széna	"	450	200	190	250	250	—	200
Alomszalma	"	200	100	110	100	100	—	30
Tűzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	36	44	40	40	36
Május		15	7	3	12	8	4	24

Kolozsvár, 1894. május 17-ről. Tiszta buza 5 frt 80 kr. 6 frt 80 kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Török-buza 4 frt 90 kr. 5 frt — kr. Zab 5 frt 60 kr. 5 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kőső 9 kr. Disznósír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év május hó 16-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 720 darab, eladatott 230 darab. — Marha felhajtattott 810 drb, eladatott 450 darab. — Sertés felhajtattott 3750 drb, eladatott 2140 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. május 11-én. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 49 $\frac{1}{2}$ —50 kr. 280—300 klg. nehéz 49—50 $\frac{1}{2}$ kr. Öreg 300 klg. tuli 47—48 kr. Vidéki sertés 47—48 kr. Szerb 46—48 $\frac{1}{2}$ kr. Román — kr. tiszta klgk, páronkint 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eléség árak: Tengeri frt 5.15. Árpa frt 6—50 Kőbányán átvéve.

Felelős szerkesztő és kiadó:

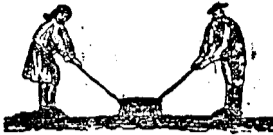
Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Javitott szerkezetű

szab. Ásványi-féle

Aranka irtó eszköz.

Kapható Budapesten Detrich Gy. gépgyáronál Lipót-körut 30., továbbá Kolozsvárt Kiss E. vaskereskedőnél.

Ára 18 forint.

Az eszköz kezeléséhez való utasítás, valamint működéséről szóló bizonyítványok fenti címeknél bérmentve kaphatók.

246. (2-x)

Eladó 7 drb.

2 $\frac{1}{4}$ éves tenyészbika

(magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

249. (1-x)

Eladó lovak.

Egy pár jegytelen pej, herélt, 16 marok, 3 hüvelyk magas (176 centimeter)

Angolfajta kocsiló 8 éves.

Szép kitünő hámos lovak (Carraszierek)

eladók.

Bővebb felvilágosítást nyújt,

Báró Gamera Oszkár,

248. (2-5)

Székelykeresztúr.

Valódi

Oberndorf répmag	pr. 100 kg.	112	frt.
Sárga búzokrépa-mag	" 100 "	80	"
Esparzette (baltácimj)	" 100 "	20	"
Homoki búkköny	" 100 "	36	"
Arankamentes luczerna	" 100 "	76-84	"
Arankamentes löhere	" 100 "	80-84	"
Fümagvak, búkköny,			
Czukorezirok	" 100 "	12	"

Aranyköles stb. míg a készlet tart!!!

SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál

BUDAPEST, V., Arany János-utcza 11.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

236. (10-x)

Jégkár elleni biztosítást

elvállal a

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(BUDAPEST)

ALAKULT: 1879.

ALAP: 6 MILLIO.

Teljesen befizetett alaptőke: 2.000.000 osztrák értékű forint.

Igazgatósági elnök: Ormódy Vilmos.

Igazgatók: Jenei Lajos, Soltész Vilmos.

Vezértitkár: Fuchs Lajos.

Ugy a jég-, valamint tüzbiztosítási díjtételek is a lehető legmérsékeltetthebbre vannak szabva; az előforduló károk pedig méltányosan rendeztetnek és gyorsan kifizettetnek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

az erdélyrészi vezérügynökség Kolozsvárt.

CSERMÁK GYULA,

titkár.

247. (3-0)

KÜHN E.

gazdasági gépgyára Mosonban

244. (4-36)

(alakult 1856. évben.)

Főraktár: Budapest, Váci-körut 21-ik szám,

1894. augusztus 1-től Váci-körut 57a szám.

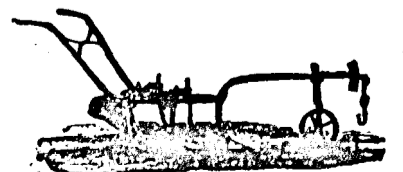
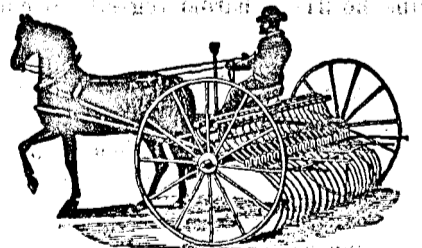
Ajánlja beállott idényre: mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgépeket, új répagyomláló lókapát.

Amerikai rendszerű HOLLINGSWORTH, HEUREKA és KEDVENCZ szénagereblyéket.

Cséplőkészletek, rosták, konkolyozók, Lack-féle vasekék valamint a leglobb Laacke-féle szántó és rétboronák, könnyű olcsó kettős ekék nagy készletben vannak raktáron.

Hungaria, Mosoni, Jubileum
és Balance sorvetőgépek

mindég készletben.

30 év óta udv. istállóban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóban is, használatban, nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítőül; továbbá fiziológiai rándulások, az inak merevsége s más ilyen alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

Kapható Ausztr.-Magyarország gyógyszerüzleteiben és drogistáinál.
Fő letét:
Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító ker. gyógysz. Korneuburgban,
221 (6-15) Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyekre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Eladó 5 drb.

tenyész bika

(magyar- erdélyi fajta.)

Sperker Ferencz

Szt. Demeteri birtokán

u. p. N.-Kend.

A tenyészet már több tenyész kiállításon lett díjazva. Nevezetesen az Udvarhelymegyei gazdasági egyesület által 20 év óta rendezett minden tenyész állat kiállításon mindig az *első-díjjal*; 1891. és 1892. években Kolozsvárt az erdélyrészi 9-ik és 10-ik tenyész-állat kiállításokon

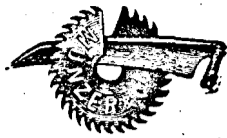
nyolcz I-ső és három II-ik aranydíjjal,

s több dicsérő oklevéllel; legutóbb pedig ez év márczius 1-én a Sz-kereszturi tenyész bika kiállításán, a most eladásra felállított bikái az

I-ső aranydíjjal és 4 dicsérő oklevéllel lettek kitüntetve.

237. (9-x)

VÉDJECY.

**Paraszt fogás,
Kasza-szédelgés!**

¿ Miről ismerjük meg a jó kaszát?
¿ Miről ismerjük meg a hamisított kaszát?

Feleletet

nyer e kérdésre minden gazda, a mi *Kasza-árjegyzékünkben*, a mely minden európai nyelven megjelent.

Mielőtt

valaki egy kaszát vásárol, kérje egy levelező lapon a mi kasza-árjegyzékünket, melyet mi költség mentesen megküldünk.

Münzer és társa Bécsben.

Kasza-elárusítás községek és gazdák részére postacsomagokban.

(5-x)

Gyáriraktár: PÁRIS.

UNICUM

szabadalmazott

**peronospora
permetező**

az orsz. magy. kert. egyesület 1893-iki kiállításán a legelső díjjal a nagy-

**arany éremmel
kitüntetve**

Ara teljesen felszerelve csiszolt erős **vörösrézpuffonnyal**

14 forint 75 kr.

Kapható egyedül csakis

MAUTHNER

ÖDÖN

magkereskedésében

Budapestben.

Főüzlet: Andrássy-ut 23.

(7-x) Fióküzlet: Koronaherczeg-ut. 18. 238.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégénél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali**

műtrágyáit

nemkülönbben szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó szerzőfonalat bárkinek készséggel küld.

az igazgatóság.

117 (20-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar
részvény-társaság**

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út**, régi lóversenyter, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre egyedüli és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapestben és Zsolnán.**

Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (20-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (26-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ **Ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról.** ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Valamennyi
MÜTRÁGYÁKAT

legolesóbban szállítanak a

SÁTORI -FÉLE

MÜTRÁGYAGYÁRAK

Budapest és Mezötelegden.

Központi iroda:

BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25. sz.

242. (3-x)

**Arankamentes Lóhermag
nagyszemü**

100 kilója 76 frt.

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban

államilag ólomzárólva.

Répamag ugyanolyan árban

Alvinczen feladva

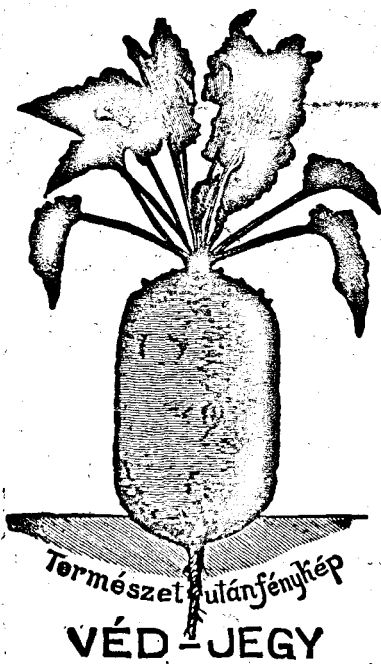
➔ utánvétellel kapható ➔

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. Kőrcza.

235. (11-20)

Természet utánfénkép
VÉD-JEGY

A Borries-féle uradalmak igazgatósága a t. gazda-
közönség b. tudomására hozza, hogy

eredeti eckendorfi

➔ **TAKARMÁNY RÉPAMAG** ➔

valódi minőségben

Ausztria Magyarországon csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. ➔

EGERESI mütrágya-gyár
KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassaluk,
trágyafósz, chilisalétróm és egyéb különleges mütrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek -- Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (20-52)